

12.3.2021

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Suomen ylioppilaskuntien liiton vastaus selvityspyyntöön Yliopistolain ja ammattikorkeakoululain koronaepidemiaa koskevien poikkeussäännösten voimassaoloajan jatkamisesta

SYL huomauttaa, että korkeakouluopiskelijoiden osalta poikkeusolot ja etäopetus ovat jatkuneet jo noin vuoden. Se on koetellut opiskelijoiden jaksamista ja opiskelukykyä voimakkaasti. Osa opiskelijoista on kokenut tilanteen erittäin raskaana ja uhkana jopa mielenterveydelleen. Korkeakoulutuksen poikkeusolojen jatko tuntuu näille opiskelijoille murtavan raskaalta. **Odotamme, että korkeakoulutuksen poikkeusoloja ei jatketa missään tilanteessa varmuuden vuoksi vaan pelkästään pandemiatilanteesta riippuvista pakottavista syistä. Tavoitteeksi tulee korkeakoulutuksen osalta ottaa normaaliin lähiopetukseen palaaminen ainakin osittain mahdollisimman pian.** Lähiopetuksella, osittaisellakin, on suuri merkitys opiskelijoiden ja myös henkilöstön hyvinvoinnille.

SYL on selvittänyt yhdessä ylioppilaskuntien kanssa kokemuksia poikkeussäännösten vaikutuksista opiskeluun. Mikäli poikkeussäännöksiä jatketaan, tulee ehdottomasti huomioida seuraavat asiat:

- opiskelutilojen avaaminen ja tarjoaminen terveysturvallisuus huomioiden
- lähiopetukseen siirtyminen epidemiatilanteen niin salliessa
- opiskelijoiden tukemiseen ja ohjaamiseen panostaminen voimakkaasti etäopintojen aikana
- toimeentulon turvaaminen ja opintotuen joustot

SYL katsoo, että korkeakouluopetukseen järjestämiselle myönnettyjen joustojen ja velvoitteiden kevennyksen rinnalla tulisi vastaavasti tarjota joustoja myös opiskelijoille. Jos pandemian aiheuttamien vaikeuksien katsotaan olevan niin merkittäviä, että on korkeakoulujen tarpeen joustaa velvoitteistaan, ovat vaikutukset varmasti merkittäviä myös opiskelijalle, jonka opiskelun edellytykset ovat suoraan yhteydessä korkeakoulun toimintaan. **Esimerkiksi opiskelutilojen sulkeminen, vaihtoehtoiset opetusjärjestelyt, itseopiskelun lisääntyminen ja opintojaksojen siirtyminen ovat vaikeuttaneet opiskelua merkittävästi.** Myös monien opiskelijoiden opiskelukyky ja jaksaminen ovat heikentyneet pandemian aikana poikkeuksellisen matalalle tasolle.

SYL katsoo, että opintotuen ehtojen joustoja ja kevennyksiä on edelleen syytä jatkaa. Ne olivat voimassa lukuvuoden 2019-20 osalta, mutta niille olisi tarvetta myös kuluvaan lukuvuoden osalta. Kuluva talven aikana on noussut esiin myös tarve saada paremmin selvyyttä opintotuen harkinnanvaraisten lisätukikukausien myöntämisen perusteista. Niiden tarve tulee olemaan laajempaa kuin normaalioloissa, mutta opiskelijoilla ei ole varmuutta, mitä niiden saaminen edellyttää. Tällä hetkellä opiskelijat elävät epävarmuudessa opintojensa toteutuksen, opintotuen vaatimusten, työmahdollisuuksien ja laajemmin tulevaisuutensa osalta. Olisi tärkeää, että näistä saataisiin ainakin vähennettyä opintotuen ja opintolainahyvityksen vaatimuksiin liittyvää epävarmuutta. Toivomme, että päätökset kuluva lukuvuotta koskevista joustoista voidaan tehdä mahdollisimman pian.

SYL katsoo, että Yliopistolain 39 ja 40 §:n väliaikaista muutosta opiskelijan oikeudesta ilmoittautua poissaolevaksi tulee jatkaa, ja lain saattamista pysyväksi tulee harkita, muutoksesta saatavien ilmeisten hyötyjen vuoksi. Poissaolovuosi voi helpottaa opiskelijan kohtaamaa byrokratiaa ja käytännön järjestelyjä, kuten varallisuuden kerryttämistä ja oleskeluluvan sekä asunnon hakemista. Poissa olevaksi ilmoittautuneelta muun kuin EU/ETA-valtion kansalaiselta ei peritä myöskään lukuvuosimaksua, mitä SYL pitää hyvänä käytäntönä.

Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry

Annika Nevanpää
puheenjohtaja

Sonja Raitamäki
pääsihteeri

Lisätietoja

Koulutuspolitiikan asiantuntija Ainomaija Rajoo, p. 041 515 2231, ainomaija.rajoo@syl.fi